

2023. augusztus 27.

Szentháromság ünnepe utáni 12. vasárnap

„Hiszen így szól Mózeshez [az Úr]: „Könyörülök, akin könyörülök, és irgalmazok, akinek irgalmazok.” Ezért tehát nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.“

(Róm 9,15-16)

Kedves Testvérek az Úr Jézus Krisztusban!

Képzeljük el a következő helyzetet:

van két csapat, akik egymás ellen játszanak. Ki kapja a díjat a végén? - Aki veszít, az kap díjat. Azé az elismerés. Őket ünnepli mindenki. Pedig mennyire igyekeztek, mennyire jók voltak a másikkal is! Mennyire sokat készültek! Igaz, több gólt is lőttek, de aztán nem számított. Egy ilyen helyzetre mit lehetne mondani? Igazságtalan? Értelmetlen? Esetleg felháborító?

Vagy képzeljük el, hogy van két tanuló. Ha már így közeledünk a tanévkezdéshez. De mindenfajta kérdés és dolgozat nélkül a tanár az egyiknek azt mondja: 1-es, a másikkal: 5-ös.

Hát hol az igazság? Hol a lehetőség, hogy bizonyítsanak?

Ezt mondja az Úr: Könyörülök, akin könyörülök és irgalmazok, akinek irgalmazok. Milyen érzés ezt hallani? Nem feltétlenül megnyugtató.

Talán felidézi azt az érzést, amit annyiszor hallani: igazságtalan az élet! Még az Isten sem tesz igazságot? Miért történnek a dolgok körülöttünk és velünk éppen így? Miért éppen én? Miért éppen velem? Miért éppen most? Hát hiába küszködök? Hiába hoztam annyi áldozatot, mégis csak ez történik velem?

Az élet fájdalmas szakaszai közé tartozik, amikor azt vesszük észre, hogy valamit egyáltalán nem tudunk irányítani. Elszabadult. Félelmetes, mikor azt látjuk, hogy olyan dolgok történnek, amikbe egyáltalán nincsen beleszólásunk. Mondjuk egy konfliktus, amit most nem tudunk jóvá tenni, helyreigazítani, egy nehéz életszakasz, vagy egy szerettünk elvesztése vagy betegség, vagy bármiféle más dolog, amikor azt éljük meg, hogy csak megtörténik, csak elszenvedői vagyunk az eseményeknek.

Ilyen végső soron az üdvösség kérdése is. Megpróbálhatunk ugyan odaférfközni, „odakedveskedni magunkat” az Istenhez. Jó benyomást kelteni. Ahogy a gazdag ifjú is: felsorolva, hogy hát ezt is, azt is teljesítettük. Bizonyítékokat keresni, alátámasztani a tetteinket, önmagunk értékét, úgyhogy már végül is szinte büntetlennek láttatjuk magunkat. Vagy legalább is érdemesnek. Ahogy a zsidók tették gyakran: ők Ábrahám és Mózes leszármazottai, övék az ígélet. Vagy mi talán ezt mondanánk: rendszeresen olvasom a Bibliát, imádkozom is, járok a templomba, komolyan is veszem stb. A külső-belső körülményeket nézve talán nem is könnyű dolgokról van szó. És ez egy védőhálónak lehet. Az ember érezheti ezektől, még ha ki nem is mondja, hogy megtartanak. Mintha mégis a mi kezünkben lenne az irányítás. És valójában mégis kevés?

Mert hiszen mi történik akkor, amikor kiderül, hogy hiába minden bizonyíték? Hiába próbáltuk alátámasztani az igyekezetünket. Mert hiszen Isten kegyelmez, akinek kegyelmez. Hogy nem is azé, aki fut; vagyis aki törekszik rá. Hanem a könyörölő Istené.

Hát ez emberileg nézve: nem könnyű. Mennyi élettörténet jelenik meg előttünk! S akár a Szentírás lapjain is. Maga Pál is hozza a példát : Ézsaut gyűlöltem Jákobot szerettem... Embereileg megítélve ez így borzalmasan hangzik.

Kedves Testvérek!

Amikor kiderül- számunkra is- hogy kevés, amit teszünk, s talán újra és újra rá tud döbbsenni az ember: nem csak az Istennel való kapcsolatban, hanem emberi kapcsolatokban, önmagával kapcsolatban is, akkor az nem csak az összeomlást kell, hogy magával hozza. Nem csak a reménytelenséget. Nem kell, hogy ebből az következzen: „akkor nem is teszek semmit.” Hanem akkor döbbsenhet rá igazán a kegyelem valódiságára. Hogy nem én, hanem a Krisztus.

Mert hiszen az Ő célja végső soron az, hogy kegyelmezzon. Ahogy a liturgiából ismerjük: Krisztus, kegyelmezz! Uram, irgalmazz!- Gör.: Kriste eleison! Kyrie eleison!- s ebből van a magyar alamizsna szó. Tehát alamizsnakérés. Krisztus felé. Tehát úgy kegyelmez Isten, mint amikor alamizsnát adnak. Azért cserébe semmit nem lehet adni. Azt csak úgy, csak érdemtelenül kapjuk. Ez az alamizsna lényege. Ahogy Luther maga is mondja: Koldusok vagyunk. Isten kegyelmének koldusai. Milyen döbbsenetes, hogy mi mégis milyen sokszor azt hisszük, hogy bizonyítanunk kell, hogy adnunk kell. Az a feltétele annak, hogy aztán kapjunk. Hogy nem lehet csak úgy elfogadni. Miközben éppen ellenkezőleg: csak is így lehet elfogadni. Akkor, amikor világossá válik számomra is, hogy nincs semmim valójában. És Krisztus így, ebben az állapotomban ad: bocsánatot, új életet. A Vele való szent közösséget.

Az Ő keresztje által kapunk kegyelmet. Úgy, hogy mi semmit sem tudunk adni cserébe. És milyen csodálatos, hogy Ő így ad. Ez az egyetlen, ami az üdvösség alapja. Hát mit is lehetne adni ezért cserébe? Ellenben mennyi mindent elindít újra és újra, naponta az Ő kegyelme a szívünkben, életünkben.

Mennyire érdekes az, hogy az idézett mondat, igehirdetési alapigénkből, éppen Mózesnél hangzik el a törvényadás idején. Pontosan akkor, amikor a nép elfordult Istentől. Ez egy olyan helyzet, ahol azt mondanánk emberileg, hogy igazságos az lenne, ha Isten nem kegyelmezne. A törvényből ez következne. Gondoljunk bele, hogy miként bánik az ember az árulóival, vagy egyszerűen csak azokkal is, akik megbántanak bennünket. Ugye: gyakran érvényesül a fogat fogért elv.

És egészen döbbenetes, hogy Isten azonban kegyelmez. Sőt, hogy aztán Isten Krisztusban nem büntetni, hanem kegyelmezni jött. Ma is a kegyelmi időt éljük. Fel kell, hogy merüljön az emberben a kérdés, hogy miért? Minek?

Néhány éve Vasarely kiállításon voltam. Ő optikai képeket festett. Ha már ott van az ember egy kiállításon, szívesen megnézi, hogy milyen a kép közelről, elvégre azért vagyunk ott. Ez adja az élményt. De ami megmaradt bennem a kiállításról az az, hogy egyvalamiben merőben különbözött a több kiállítástól. Szokatlan módon több méterre a képektől volt felragasztva a vonal a padlóra, hogy onnan kell nézni. Mert hogy: ha közelről nézzük, akkor nem látjuk a lényegét. Ha távolról nézzük, akkor bontakozik ki az, amit közelről sosem vennénk észre: az az optikai hatás, hogy valójában olyanok a képek, mintha kilépnének a keretből.

A szentírás szereplőinek életéről olvasva, és a saját életünkön gondolkodva is egészen hasonló a helyzet. Mert hogy amíg itt élünk a világban, addig az időhöz vagyunk kötve. Nem látjuk a teljes képet, aminek a része a mai nap és a holnap is. A régmúlt és a jövő. Én és mindenki más. A Szentírást nézve: része pl. Péter elhívása, tagadása és újra elhívása. Része a Nagypéntek és a Húsvét hajnal is. A Pünkösdi és István vértanúvá válása is. Része az ember teremtése, a bűneset és része a világ újjáteremtése is. És sorolhatnánk a távlatokat, amelyeket az ember befogadni nem képes: saját életével, másokéval, a világgal kapcsolatban. És Istennel kapcsolatban különösen.

Ahogy a korinthusi levélben is olvassuk: most még tükör által homályosan látunk. Mégis gyakran esik az ember abba a hibába, hogy egyetlen pillanat alapján ítélünk, s úgy véljük, hogy megértettek.

Isten valósága Krisztusban jött közel hozzánk és kegyelme legfőképpen a kereszten válik közelivé számunkra. Pedig a kereszten micsoda ellentétek feszülnek egymásnak. Mert mi sem ellentétesebb az emberi igazságossággal, mint hogy egy ártatlan szenvedjen. Ez felháborító! És mi sem kegyelmesebb, mint hogy értünk, bűnösökért szenved Isten Fia? Persze, ez érthetetlen. Emberileg.

Az Ő kegyelme így jön közel hozzánk. Közel van akkor is, amikor nem értjük és nem látjuk. És akkor is, mikor éppen az ellentétét véljük felismerni és nem látjuk, hogy ebben a helyzetben a mi életünkben hova lett a kegyelmes Isten. És Ő mégis kegyelmével vezet bennünket keresztül mélységeken, kétségeken, lehetetlen helyzeteken is. Mert az Ő közelében alamizsnaként hull felénk szeretete és jósága és mi is álmélkodhatunk, ahogy az oltár előtti igében: Milyen jó mindaz, amit tesz! Képes azt is megtenni, hogy a süketek halljanak, és a némák beszéljenek!

Ámen

Imádkozzunk!

Urunk, hálát adunk kegyelmedért. Te értünk haltál a kereszten, hogy bennünket Atyádhoz vezess és megmentes a bűn hatalmától. Add, hogy egészen Rád tudjuk bízni magunkat, legyünk bármilyen élethelyzetben is. Ámen

